

छन्दसां वृत्तिनामानि ।	छन्दसां लक्षणगणाः ।	छन्दसासुदाहरणानि ।
अथ दण्डकाः । सप्तविंशत्यक्षरा वृत्तिः । चण्डवृष्टिप्रपातः	यदिह नयुगलं ततः सप्तरेफास्तदा चण्ड- वृष्टिप्रपातो भवेद्दण्डकः 111,111,212,212,212,212,212,212,	प्रलयघनघटामहारम्भेधावलीचण्डवृष्टिप्रपाताकुलं गोकुलं सपदि समवलोक्य सद्येन हस्तेन गोवर्धनं नाम शैलं * दधक्षीलया । कमलनयन ! रक्ष रक्षेति गर्जन्सम्भुग्धशोभाङ्गनालिन- नानन्दितो गलदभिनवधातुधाराविचित्राङ्गरागो सुरारातिरस्तु प्रमोदाय वः ॥ सुरहर ! यदुक्कुलाम्भोधिचन्द्र ! प्रभो ! देवकौशभरत्न ! चिलोकैकनाथ ! प्रचितकपटसुरारित्रजोहामदन्तावलस्तीमविद्रावण्ये केशरीन्द्र ! । चरणनखरसुधांशुच्छटोन्मगनिःशेषितध्यायिचेतो निविष्टान्वकार ! प्रणतजनपरितापोयदावागलोच्छेदेमेघ ! प्रसीद प्रसीद प्रसीद ॥ विरराज यदीयकरः कनकदुतिवन्दुरवामदृशः कुचकुङ्कुलगो भ्रमरप्रकरेण यथावृत्तमूर्तिरशोकलताविलसत्कुसुमस्तवकः ॥ स नवीनतमालदलप्रतिमच्छविभ्रमदतीवविलोचनहारिवपु- श्चपलासुचिरांशुकवलिधरो हरिरस्तु मदीयहृदमुज- मध्यगतः ॥
प्रचितकः	प्रचितकसमभिधो धीरधीभिः स्तुतो दण्डको नदयादुत्तरैः सप्तभिर्वैः 111,111,122,122,122,122,122,122	
कुसुमस्तवकम्	सगणः सकलः खलु यत्र भवेत्तमिह प्रवदन्ति बुधाः कुसुमस्तवकम् 112,112,112,112,112,112,112,112	
मत्तमातङ्गलीलाकरः	यत्र रेफः परं खेच्छया गुम्फितः स स्तुतो दण्डको मत्तमातङ्गलीलाकरः 212,212,212,212,212,212,212,212	हेमगौरं वसानोऽंशुकं शङ्कनीलाश्विते वर्षाणि स्यद्यदिया- शुलेपाङ्कितो हारतारांशुवचोनभश्चिन्मालाश्वितो मयभूषोच्चलाङ्गः समं सौरिणा । अङ्गनाभाखरेणोन्मुक्त्याम देहेन लीलापरिहास- हासोन्मिकौतूहलेः कंसरङ्गादिपः पातु वक्षक्रपाणिर्गतिक्रीडया मत्तमातङ्ग- लीलाकरः ॥
अष्टविंशत्यक्षरा वृत्तिः । अशोकपुष्पमञ्जरी	यत्र दृश्यते गुरोः परो लघुः क्रमात् स उच्यते युवैरशोकपुष्पमञ्जरीति 212121212121212121212121212121	मूर्द्धि चारुचम्पकसजा सलीलवेष्टनं लसत्तवङ्गचार- चन्द्रिका कचेषु कर्णयोरशोकपुष्पमञ्जरीवतंसको गलेच कान्तकेशरो- पकृष्टप्रदाम । फुल्लनागकेशरादिपुष्परेणुख्यं तनौ विचित्रमितुजपात- वेष एव केशवः पुनातु वः सुपुष्पभूषितः स मूर्तिमान्निवागतो मधुर्विहर्तुमन्त्र ॥ उदेत्यसौ सुधाकरः पुरो विलोकयाद्य राधिके ! विजम्भ- माणगौरदीधिति रतिखहस्तनिर्मितः कलाकुतूहलेन चारुचम्पकैरनङ्ग- शेखरः किमु । इति प्रमोदकारिणीं प्रियाप्रमोदलक्षणां गिरं समुत्तिर- म्भुरारिरद्भुतां प्रदोषकालसङ्गमोजसम्भवा मनोजकैलिकौतुकी करोतु वः कृतार्थताम् ॥
अनङ्गशेखरः	लघुर्गुर्निजेच्छया यदा निवेश्यते तदैव दण्डको भवत्यनङ्गशेखरः 121212121212121212121212121212	